

קונטרס

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

יגלה מעלת השלום בבית, ואיך שזה מביא רק
ברכה וישועה בבית, ועצות והתחזקות לזכות לזה.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים,
ומאמרי חכמינו הקדושים מגמרא
ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידיו ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אֵין עוֹד בְּרָכָה וְאֵין
עוֹד הַצְלָחָה בְּבֵית שְׁיֵשׁ שֵׁם שְׁלוֹם בֵּין
הַבַּעַל לְבֵין הָאִשָּׁה, כִּי שְׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ
שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁכַח י.); וְעַל-כֵּן
כְּשֵׁשׁ שְׁלוֹם בֵּין הַבַּעַל לָאִשָּׁה, אֲזִי
מְכַנִּיסִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ
הַבֵּית, וְלִהְפֹּךְ — כְּשֵׁשׁ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
רִיב בֵּין הַבַּעַל לָאִשָּׁה, עַל-יְדֵי-זֶה
מְגַרְשִׁין אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הַבֵּית, וְחֲמָנָא
לְצֹלֵן, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הַבֵּית שְׁשׂוּרָה שֵׁם
שְׁלוֹם!

(אֲמַר־י מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תרפ.)

קוֹנְטֵרס שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

א.

צִרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כִּי רַבְנוּ, זְכוֹרֵנו
לְבָרָכָה, הַזֶּהִיר לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ מְאֹד, כִּי אָמַר:
הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵן סוֹבְלוֹת צָעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד
מִלְּדִיהֶן, צָעַר הָעֵבוֹר וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לְכָל
עַצֵּם מְכֹאֲבָם וְצָעָרָם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכֶמֶה אֲפָנִים הַקָּשִׁים
וְהַכְּבֵּדִים מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן רָאוּי לְרַחֵם עָלֶיהֶן וּלְיַקְרָם
וּלְכַבֵּדָם (עֵינֵי שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן רס"ד) עַל־כֵּן רָאָה אֶהוּבִי,
אָחִי הַיָּקָר, לְהַתְּיָשֵׁב בְּדִבְרֵי זֶה הַיָּטֵב הַיָּטֵב, קֹדֶם שֶׁתֵּצֵא
לְרִיב עִם אִשְׁתְּךָ, רָאָה כֶּמֶה יִסּוּרִים וּמְכֹאֲבִים כָּכָר
סְבָלָה עַד עַכְשָׁיו; צָעַר הָעֵבוֹר וְהַלְדָּה, מֵה שְׁזָה יִסּוּרִים

מָרִים מְאֹד, וּמִכְנִיסִים בָּהּ עֲצָבוֹן וְדַכְאוֹן. רָאָה לְכַבֵּד
 אוֹתָהּ וּלְהַשְׁלִים עִמָּה בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים, וְזֶה יָבִיא בִּרְכָה
 בְּבֵיתָךְ כִּי הַבִּרְכָּה בְּבֵית תְּלוּיָה רַק בְּשָׂבִיל הָאִשָּׁה, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בַּבָּא מְצִיעָא נ"ט): אוֹקִירוּ
 לְנִשְׁיֵיכוֹ כִּי הֵיכִי דַתְּתַעֲתְרוּ [תִּכְבְּדוּ אֶת נִשְׁוֹתֵיכֶם
 בְּשָׂבִיל שְׁתַּתְּעֲשְׂרוּ], כִּי עֶקֶר הָעֲשִׁירוֹת בְּבֵית בָּאָה רַק
 בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס"ט)
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סִפְרֵי פֶרֶשֶׁת נִשָּׂא): יְבָרְכֶךָ הַשֵּׁם
 וַיִּשְׁמְרֶךָ, יֵאָר הַשֵּׁם פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנְךָ, יִשָּׂא הַשֵּׁם פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיֵּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם. אֵימָתִי תִזְכֶּה לְכָל הַבִּרְכוֹת
 הָאֵלֹהִים? כְּשֶׁתִּשְׁשִׁים שְׁלוֹם בְּבֵיתָךְ, הֵינּוּ, וַיֵּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם
 — בְּבֵיתָךְ.

ב.

עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי אִשָּׁה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל צְרִיכָה חֲזוֹק יוֹתֵר
 מִגָּבֵר, כִּי עוֹבְרִים עָלֶיהָ הֶרְבֵּה יִסּוּרִין וּמִכְאוּבִים מִכֶּמֶה
 בְּחִינּוֹת, וְאֵין לָהּ אֵל מִי לִפְנוֹת רַק אֵל בַּעֲלָהּ, אֲשֶׁר הִיא
 עִמּוֹ כְּבָשָׂר אֶחָד, עַל-כֵּן רָאָה לַחֲמֹל עַל אִשְׁתְּךָ וּתְחַזֵּק
 וּתְאַמֵּץ אוֹתָהּ, וּתְשַׂמַּח אוֹתָהּ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים, כִּי אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו.): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ

משמחה, וכשתשמחה תתרחב לה דעתה, ואז ממילא יהיה גם לך טוב, כי כשהאשה בעצבון ודכאון ועצבנית וכו', אזי גם לך יהיה מר, וכן כל הבית יהיה הפוך וכו', אבל כשאתה תחזק אותה ותשמח ותאמן אותה, ותעזר לה, אזי תתרחב לה דעתה ויהיה טוב לה, ויהיה טוב לך.

ג.

ראה לכבד וליקר את אשתך, כי היא המתנה שנתנו לך מן השמים, וראוי לך לשמח עמה מאוד, ולא להיות כפוי טובה להמקום ברוך הוא, וכשתזכה לכבדה וליקרה, אזי תהיה לך לעזר גדול בכל הענינים, כי טבע של כל אדם — כפי הפנים שאתה תראה לו, כן יראה לך, ודבר זה סובב ביותר אצל האשה: כפי הפנים שתאיר לה, כן תחזר ותאיר לך, ועל-כן ראה להראות לה תמיד רק פנים שוחקות, ואף שעוברים עליה איזה מרידות וצרות ויסורים, אל תוציא את בעסך ואת רע פניך עליה, אדרבה לפני אשתך תראה רק פנים שוחקות ותסביר לה פנים, כי אתה צריך להבין גם אותה, וכשתבין אותה ותסביר לה פנים, אזי

יְהִי גַם מִצְדָּה כָּךְ, וְהִיא תַחֲזֹר וְתִסְבִּיר לְךָ פְּנִיָּה,
וְתִדְוֹרוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אֶתָּה תְּבִין אוֹתָהּ, וְהִיא תְּבִין
אוֹתְךָ, הָעֵקֶר רַק שְׁמִיחָה וְהַסְבֶּרֶת פְּנִים מִשְׁנִיכִם, וְזֶה
יַעֲזֹר לָכֶם.

ד.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שְׁשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה
אוֹהֶבֶת בִּקְרָת שְׂיֵאמְרוּ לָהּ שְׂאִינֶךָ יְכוּלָּה וְכו', וְאִינֶךָ
יֹדַעַת וְכו', וְאִינֶךָ שְׂוָה וְכו', וְלָמָּה עָשִׂיתָ זֶה? וְלָמָּה
עָשִׂיתָ כָּךְ? וְלָמָּה הִלַּכְתָּ לְכַאֵן וְכו', אֵף אֶחָד אֵינוֹ אוֹהֵב
שׁוּם בִּקְרָת, וּמִכָּל שֹׁכֵן אִשָּׁה, אֶצְלָהּ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה
וְכִבֵּד לְקַבֵּל תּוֹכְחָה וּבִקְרָת וּמִזֶּה יּוֹצְאוֹת כָּל הַמְּרִיבוֹת
בְּבֵית, וְעַל-כֵּן רָאָה לְרַחֵם עָלֶיהָ, וְרַק תַּחֲזֹקָה תְּמִיד,
וְאִפְּלוּ אִם עָשְׂתָה אִיזוֹ טְעוֹת אוֹ שִׁגְגָּה, אַל תִּנָּפֶח אֶת
זֶה וְאַל תַּגְדִּיל אֶת זֶה, רַק רָאָה לְהַקְטִין וּלְבַטֵּל אֶת
הַכֹּל, וְתַדְרִין אוֹתָהּ תְּמִיד רַק לְכַף זְכוּת וּתְדַבֵּר עַל לְבָבָהּ
— שְׁלֹא תִדְאָג כָּלֵל וּבִפְעֻם הַשְּׁנִיָּה — בּוֹדָאִי יְהִיָּה
יוֹתֵר טוֹב, וּבּוֹדָאִי לֹא כּוֹנֵנָת לַעֲשׂוֹת דְּבָר זֶה, וְכֵן תִּרְאֶה
לָהּ פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְאַהֲבָה, וְאִזְּ דִּיקָא תַצְלִיחַ, כִּי חֲכָמִינוּ
הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת כ"ד.): אֲשֶׁתוֹ כְּגִּיפּוֹ, וְכִמּוֹ

שְׁאִינְךָ רוֹצֶה שְׁיַעֲשׂוּ לְךָ בִּקְרָת וַיִּצְעְרוּ וַיּוֹכִיחוּ אוֹתְךָ,
כֵּן אֵל תַּעֲשֶׂה דְבָר זֶה לְאַשְׁתְּךָ, וְעַל־כֵּן אִם תִּתְּנֶהָ
בְּאֶפֶן זֶה, אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה רִיב בְּבֵיתְכֶם וַיִּהְיֶה הָאֱהָבָה
וְהַשְׁלוֹם שְׂרוּי בֵּינְכֶם תָּמִיד.

ה.

אָחִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לִזְכֹּר תָּמִיד כִּי עָקַר הַתִּכְלִית
בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְקַיֵּם
מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיּוֹתֵר מִזֶּה הַכֹּל הַכֹּל, הַכֹּל הַבָּלִים,
הַכֹּל גִּדְף שְׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, וְעַל־כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְהִנָּהֵג אֶת
בֵּיתְךָ רַק בְּאֶפֶן כֵּזֶה שְׁלִיף אוֹתְךָ אֶל הַתִּכְלִית הַזֹּאת, הֵינּוּ
לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק עַל הַקָּטָב הַזֶּה נִשְׁאַתָּ אִשָּׁה —
כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוֹת בּוֹרְאֵךְ, וְאִם תִּנָּהֵג אֶת בֵּיתְךָ רַק בְּכּוֹנָה
זֹאת — לִידַע כִּי כָּל הַבֵּית הוּא רַק לְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ,
אִז תִּהְיֶה הָאֱהָבָה בֵּינְכֶם אֱהָבָה אֲמִתִּית, אֱהָבָה נִצְחִית.
מֵה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁתִּכּוֹן רַק הַנָּאֵת עֲצָמְךָ, אֵין בְּזֶה שׁוֹם
אֱהָבָה אֲמִתִּית, וּמִכָּל שָׁכָן לֹא אֱהָבָה נִצְחִית, כִּי כָּל
כּוֹנֵנְךָ רַק לְמַלֵּא תַאֲוֹתְךָ, וְעַל־כֵּן אַתָּה אוֹהֵב רַק אֶת
עֲצָמְךָ, וְלֹא אֶת אֲשֶׁתְךָ, וְאֱהָבָה כֵּזֶה אֵינָה אוֹחֶזֶת זְמַן
רַב, וְכֵן אֵינָה תְּדִירָה, כִּי תִכֶּף וּמִיד כְּשֶׁאֲשֶׁתְךָ לֹא תוּכַל

לְמַלֵּא תַאֲוֹתַי תִּתְּבַטֵּל הָאֱהָבָה בֵּינֵיכֶם, עַל־כֵּן אֶתָּה
 צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁהָאֱהָבָה תִּהְיֶה רַק מִצַּד שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא צִוָּה לִשְׂאֵא אִשָּׁה, וְהִיא הַמִּצְוָה הָרִאשׁוֹנָה בַּתּוֹרָה
 — לְפָרוֹת וּלְרַבּוֹת, וְאִם תֵּאָהֱב אֶת אִשְׁתְּךָ בְּאוֹפֶן כָּזֶה
 — מִצַּד מִצְוֹת בּוֹרְאֵךְ, זֶה תִּהְיֶה אֱהָבָה קִיָּמָה, אֱהָבָה
 אֲמִתִּית, וְתִמִּיד תִּשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, אֲפֹלוּ שִׁיְהִי אִיזָה
 וּכְנִיחַ, אוֹ חִלּוּקֵי דְבָרִים בֵּינֵיכֶם, מֵאַחֵר שֶׁהִסּוֹד חֲזָק
 — שֶׁהִתְחַתַּנְתֶּם רַק מִצַּד רְצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ.

ו.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֱהוּבִי, אַחִי! כִּי הַמִּצְוָה הָרִאשׁוֹנָה
 מִתּוֹרַת מֹשֶׁה [מִשְׁשׁ מֵאוֹת שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה] מִצְוֹת (לְהִרְבֶּה
 פּוֹסְקִים) הִיא מִצְוֹת: פָּרוּ וּרְבּוּ, וּבִשְׂכִיל זֶה צָרִיךְ
 לְהִתְחַתֵּן וּלִשְׂאֵא אִשָּׁה, וְזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ
 לִדַּעַת כָּזֶה שֶׁזִּמְנֵנוּ לָךְ אִשָּׁה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי אַרְבָּעִים יוֹם
 קִדְּם יִצִּירַת הַיֶּלֶד בֶּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת: בֶּת פְּלוֹנִי
 לְפְלוֹנִי (סוּטָה ב.), זֶה הִיא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁתְּדוּר עָמָה
 בְּאֱהָבָה וּבְשָׁלוֹם וְחֶפֶז יִתְּרָה, וְתִפְּרוּ וְתִרְבּוּ, וְעַל־כֵּן
 עָלֵיכֶם לָקִים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהָאֱהָבָה צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה רַק
 מִצַּד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא זִמֵּן וְשִׁדָּךְ אֶתְכֶם יַחַד,

ובְּיָדַי אַתֶּם זִוּוּג, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלֹת שְׁבָעוּלָם
שְׂרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ יִתְקַיֵּם, וְתִדְּוֹרוֹ יַחַד בְּאַהֲבָה וְחֶבֶד
יִתְרֶה, וְתִשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם תָּמִיד, וְתִזְכְּרוּ כִּי כָּל אַהֲבָה
וְשִׂמְחָה בֵּינֵיכֶם תִּגְרַם שְׁתִּשְׁרָה שְׂכִינָה בֵּינֵיכֶם, וְלֹהֲפוּךְ
כָּל מְרִיבָה וְשִׁנְאָה בֵּינֵיכֶם תִּגְרַם הַסְתַּלְקוֹת הַשְׂכִּינָה
מִבֵּינֵיכֶם, וְכַעֲיִן שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה י"ז).
אִישׁ וְאִשָּׁה — זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, לֹא זָכוּ — אִשׁ
אוֹכְלֶתֶן, כִּי אֶצֶל הָאִישׁ יֵשׁ יוֹד, וְאֶצֶל הָאִשָּׁה יֵשׁ הָא,
וּבִיחַד הֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ י"ה, וְאִם שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם אַהֲבָה
מִצַּד קִיּוֹם מִצּוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נַעֲשֶׂה אִישׁ וְאִשָּׁה,
וְשׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ: י"ה, מֶה שְׁאִין כֵּן, אִם יֵשׁ
אִיזָה כּוֹנֵה פְסוּלָה וְאַהֲבָה שֶׁל שְׁקָר וְרָבִים בֵּינֵיהֶם, אֲזִי
פּוֹרֶחַת אוֹת יוֹד מִהָאִישׁ וְאוֹת הָא מִהָאִשָּׁה וְנִשְׁאָר רַק
אִשׁ, אִשׁ — וְשׁוֹרְפִין זֶה אֶת זֶה בְּמַחֲלָקֶת, עַד
שֶׁמִּתְגַּרְשִׁין, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְסוֹבְלִים שְׁנֵיהֶם יִסּוּרִין מְרִים,
כִּי הָאִישׁ הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד, וְהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת נֶעַה וְנָדָה, וְאִינָם
מוֹצְאִים אֶת מְקוֹמָם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְרֹאוֹת שְׂאֵהֶבָה
תִּהְיֶה רַק מִצַּד קִיּוֹם רָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ז.

צריך שתדע אהובי, אחי! כי לאשתו צריכים להראות אהבה גדולה תמיד, וצריכים לסבל הרבה מאד בסבלנות שאין דגממה, ואז דיקא תזכה לעבר את חייך בשלום ובשמחה, ותראה עולםך בחייה, כי בדרך כלל אשה תמיד מפחדת פן ואולי בעלה אינו אוהב אותה, ופן ואולי הוא לא צריך אותה, ופן ואולי היא לא מוצאת חן בעיניו וכו'. ועל-כן צריכים להבטיח לה תמיד את אהבתו אליה, ואיך שהוא באמת רוצה אותה, וצריך לסבל הרבה בסבלנות גדולה עד מאד, כי טבע של האשה שמאד מאד עלולה לבוא לידי עצבנות (נערוועזקייט), הן מצד העבור והלדה — שמאד מדכא ומעיק אותה, והן מהדאגה אודות פרנסה וההכרחיות, והן מצד הילדים שהיא צריכה לגדל ולאמן אותם, אשר דבר זה הוא עבודה הכי קשה, ומוציא את העצבים לגמרי, ועל-כן ההכרח לה לסבל את אשתך בכל מיני סבלנות, ולקרבה בכל מיני קרוב, ולחזקה ולאמצה בכל מיני אהבה וחבה, ואז דיקא תרחיב את דעתה ויהיה השלום שרוי ביניכם, ותעבור את חייך בשלום.

ח.

אָחִי הַיָּקָר! אַל תַּחֲשַׁב כִּי לֵאֲהֹב אֶת אִשְׁתְּךָ זֶה רַק
 אֵיזוֹ חֲמָרָה, אוֹ אֵיזָה פִּתּוּי שְׁרוּצִים לְהַחֲמִיר עָלֶיךָ אוֹ
 לַפְתּוֹת אוֹתְךָ, לֹא! לֹא! אַל תַּחֲשַׁב זֹאת כְּרָגַע, כִּי
 בְּפִרוֹשׁ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת ס"ג): הָאוֹהֵב
 אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגֹפוֹ, וְהַמְכַבֵּדָה יוֹתֵר מִגּוֹפוֹ, עָלָיו הַכָּתוּב
 אוֹמֵר (אִיּוֹב ה) וַיֵּדַעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ וְאָמְרוּ (חֵלֶץ
 פ"ד): לְעוֹלָם יֵאָכֵל אָדָם וַיִּשְׁתֶּה פָּחוֹת מִמָּה שֵׁישׁ לוֹ,
 וַיִּלְבֹּשׁ וַיִּתְכַּסֶּה בְּמָה שֵׁישׁ לוֹ, וַיִּכְבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו
 יוֹתֵר מִמָּה שֵׁישׁ לוֹ עֵינַן שָׁם, הִרִי זֶה לְפָנֶיךָ כְּמָה הַקִּפִּידוֹ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים עַל אֲהָבָה — לֵאֲהֹב אֶת אִשְׁתּוֹ, וְעַל
 כְּבוֹד — לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וְעַל-כֵּן רָאָה לְקִים זֹאת,
 וְתִרְאָה לְכַבֵּדָה תָּמִיד, וְתֵאֵהֵב אוֹתָהּ, מִצַּד מִצּוֹת הַבּוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעַל יָדָהּ אֶתָּה נִשְׁמַר מִהַחֲטָא, וְהִיא מְגַדֶּלֶת לְךָ
 אֶת בְּנֶיךָ, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת ס"ג).
 שְׂאֵפְלוֹ אִשָּׁה רָעָה, חָס וְשְׁלוֹם, שְׁעוֹשִׁית לוֹ צָרוֹת
 וַיִּסּוּרִים, וְגוֹרָמֶת לוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ, צָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיָקָר,
 רַק מִחֲמַת זֶה שֶׁהִיא מַצֵּלֶת אוֹתוֹ מִן הַחֲטָא, וּמְגַדֶּלֶת
 אֶת בְּנָיו, וּבִפְרָטִיּוֹת אִם תְּכַבֵּדָה וְתִיקְרָה תָּמִיד אֲוִי
 תִּשְׁתַּנֶּה לְגַמְרִי וְתִהְיֶה דַּעְתָּה לְדַעְתְּךָ, כִּי כָּפִי שֶׁתִּתְּנֶה

עֲמָה, כִּי הִיא תִּתְּנֶהג עִמָּךְ, וְכִפִּי שְׁאַתָּה תִּבִּין אוֹתָהּ, כְּמוֹ-כֵן הִיא תִּבִּין אוֹתְךָ, כִּי כַּמִּים הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם (מִשְׁלֵי כ"ז), כִּפִּי הַפָּנִים שְׁאַתָּה תִּרְאֶה, כֵּן יִתְּרָאוּ לְךָ חֲזָרָה, וְזָכַר כָּלֵל זֶה תָּמִיד.

ט.

אָחִי הַיָּקָר ! אֵל תִּהְיֶה חָכֶם בְּעֵינֶיךָ, לְהוֹצִיא אֶת כָּל צַעֲרֶךְ וּמְרִירוֹתֶךָ עַל אִשְׁתְּךָ, וּמִכָּל שָׁכֵן שֶׁלֹּא תֵצֵא לָרִיב עִמָּה כְּשֶׁהוּלֵךְ לְךָ מִשְׁהוּ לֹא כְּסִדְרוֹ, כִּי מָה הִיא חִיבָת בְּכִשְׁלוֹנֶךָ ? ! וּמָה וְלָמָּה תִּהְיֶה רָשָׁע לְהוֹצִיא כַּעֲסֶךָ עָלֶיהָ ? ! וּמִכָּל שָׁכֵן לְהָרִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֵיזָה יָד עָלֶיהָ, שְׁזֶה אֲסוּר חֲמוּר עַד מָאֵד, וּמִנֶּהג גּוֹיִם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כִּי מָה אִם אֶפְלוּ לְצַעַר אוֹתָהּ בְּדִבְרֵים הַחֲמִירוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַד מָאֵד, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ (בְּבֹא מְצִיעָא, נט.) : לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאת אִשְׁתּוֹ, שְׁמִתוֹךְ שְׂדֵמְעָתָה מְצוּיָה אוֹנָאתָה קְרוּבָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מָאֵד מָאֵד מְקַפִּיד עַל זֶה, כִּי סוּגֵר אֶת כָּל הַדִּלְתוֹת וְהַפְּתָחִים מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁמְצַעֵר אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהִיא בּוֹכִית, עֵין שֵׁם, מִכָּל שָׁכֵן כְּשֶׁמוֹצִיא אֶת כָּל כַּעֲסוֹ וְרָצִיחָתוֹ עָלֶיהָ, וּמִבִּישָׁה וּמְרִיב עִמָּה, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן, כְּשֶׁמִּגְבִּיהַ

עָלֶיךָ יְד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְהַכּוֹתָהּ, לֹא יֵאָכֵל ה' לְסַלֵּחַ לָךְ,
וְכָל מִינֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים תִּסָּבֵל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כִּי
הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְּבַע אֶת עֲלֻבוֹנָה מִיָּדְךָ, וּתִקְבֹּל
חֲזֵרָה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וְשִׁלָּךְ יִהְיֶה יוֹתֵר קָשָׁה מִשְׁלָה,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְפָנֶיךָ עֲכָשׁוּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּכָל מַחִיר וּתִקְבֹּל
עַל עֲצָמָךְ לֹא לְצַעֲרָה וְלֹא לְצַעֵק עָלֶיךָ עוֹד בְּשׁוֹם אִפֹּן
שְׁבָעוּלָם, אֲפֹלוּ דָּבָר שֶׁהִיא חַיִּבַת בּוֹ, מִכָּל שָׁכֵן כְּשֵׁישׁ
לָךְ אֵיזָה כְּשִׁלּוֹן בְּחַיִּיךָ, אוֹ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵיזָה דִּין
קָשָׁה, אֲשֶׁר הִיא אֵינָה חַיִּבַת בָּזָה כָּלָל, אֲזִי בּוֹדָאִי אֲסוּר
לָךְ לְצַעֲרָה וְלְצַעֵק עָלֶיךָ כָּלָל, רַק לְעֹזֵב אֶת אֲשֶׁתְּךָ,
וְלְדוֹנָה לְכָף זְכוּת, וּלְרַחֵם עָלֶיךָ תָּמִיד.

י.

עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ,
וּרוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בְּפִרְנֶסְתְּךָ, רְאֵה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר וּלְאַהֵב אֶת
אֲשֶׁתְּךָ, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדּוֹשִׁים (בְּבֹא' מְצִיעָא נ"ט).
לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה
מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשָׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: וּלְאַבְרָהָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ, וְהֵינּוּ דְאָמְרֵי רַבָּא
לְבָנֵי מַחֲזָא (וְזֶה שֶׁאָמַר רַבָּא לְאַנְשֵׁי מַחוּזָא) אוֹקִירוּ

לְנָשִׁיכּוֹ כִּי הֵיכִי דַתְתַּעֲתְרוּ, [תִּכְבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם
בְּשִׁבִּיל שְׂתַעֲשְׂרוּ], הָרִי לָךְ שָׁכַל הָעֲשִׁירוֹת וְהַטּוֹב
שֶׁלָּךְ, וְאֲשֶׁר עֲתִיד לָבוֹא עֲלֶיךָ, הַכֹּל בְּזָכוֹת אֲשֶׁתְּךָ,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְכַבֵּד מְאֹד מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתָמִיד תִּדּוֹר
עִמָּה בְּאַהֲבָה וְחֻבָּה יִתְּרָה, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ בְּכָל הָעֲנִינִים,
כִּי כְּשֶׁהָאָדָם בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה עִם אֲשֶׁתּוֹ, הָרִי זֹכָה
לְהִרְחֻבַּת הַדַּעַת, וְאִזּוּ בְּנִקְלָלוֹ לְהַצְלִיחַ בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי
לְהַפּוֹךְ — כְּשֶׁהָאָדָם תָּמִיד בָּרִיב עִם אֲשֶׁתּוֹ, כָּבֵר אֵין
מִחוּ מִיִּשְׁבַּע עָלָיו, וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דָּבָר, וְכָבֵר
אֵינוֹ מַצְלִיחַ, כִּי רֹאשׁוֹ אֵין עִמּוֹ, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן
בְּרוּחָנִיּוֹת, עָלֶיךָ לִדְעַת כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְאִיזָה
קִדְשָׁה, לְאִיזָה טְהוֹרָה, כִּי אִם כְּשֶׁהוּא בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהָ
וְרַעוּת עִם אֲשֶׁתּוֹ, כִּמּוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(פְּסָחִים קי"ב:) מִצָּוָה וְגוֹף טְהוֹר נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְלוֹ בָּנִים,
וְאֵמְרוּ (קְדוּשִׁין כ"ט.): נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחֵר כֶּף לֹמֵד תּוֹרָה,
(כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ הִרְהוּר עַיִן שָׁם), כִּי כְּשֶׁהוּא בְּאַהֲבָה
וְאַחֻוּהָ וְחֻבָּה יִתְּרָה עִם אֲשֶׁתּוֹ, מִחוּ נִתְרַחֵב, וְנִצֵּל עַל
יְדֵה מִכָּל מִינֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְיָכוֹל לִלְמַד תּוֹרָה
בְּטְהוֹרָה, כִּי אֵינוֹ חוֹשֵׁב מֵאַחֲרֵת כָּלָל, כִּי יֵשׁ לוֹ אֶת בֵּית
זִוגוֹ, מִכָּל שָׁכֵן כְּשֶׁזֹּכָה שְׁאֲשֶׁתּוֹ הִיא אִשָּׁה כְּשֶׁרָה,
וְעוֹזֶרֶת לוֹ לִלְמַד תּוֹרָה, אֲזִי מְלַבֵּד זֹאת שִׁיכוֹל

להתעלות מאד מאד בתורה, כי דרכם של אנשים הולכים אחר דעתן של נשים (פרקי דרבי אליעזר, פרק מ"א) וכשאשתו מזרזתו ועוזרתו ללמד תורה, אזי יצית אותה, ויתמיד מאד בתורה, אלא גם הנשים יתחלקו חלק כחלק עם תורתו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות י"ז): גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש ברוך הוא לנשים יותר מן האנשים וכו' ואמרו (שם): נשים במאי זכון? באקרויין בגיהו לבי כנישתא, ובאתנויין גבריהו בי רבנן, ונטרין לגבריהו עד דאתן מבי רבנן [במה הנשים זוכות להתחלק חלק כחלק עם בעליהם? על-ידי שמוליכות את ביניהן ללמד תורה, ונותנות רשות לבעליהן לנסע ללמד תורה, ומחפות עליהם].

יא.

אחי היקר! ראה שביתך — זו אשתך תתנהג בצניעות, כי אמרו חכמינו הקדושים (מגלה י'): בשכר צניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצא ממנה שאול, ובשכר צניעות שהיתה בו בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר, שעל-ידיה נגאלו עם ישראל, ואמרו (מדרש רבה, פרשת במדבר, פרק א' סימן ג') אשה שהיא מצנעת עצמה, אפלו

היא ישראלית, ראויָה היא שתנשא לכהן ותעמיד כהנים גדולים, ואמרו (שם פרשת נשא, פרק ח' סימן י'): אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך — בזמן שהיא נוהגת בעצמה דת יהודית שהיא צנועה, זוכה שיוצאין ממנה בנים בעלי משנה, בעלי מקרא, בעלי מעשים טובים, עין שם, וכל זה תפעל אצלה בדרכי נעם ואהבה, וכשהאשה, היא צנועה, אזי כל הברכות מצויות בידה, ונשמרת מכל מחלה, ומצלת את כל הבית כלו מכל צער ומכאובים ויסורים, ומביאה שפע גדול בבית ולהפוך כשהיא, חס ושלום, פרוצה, אזי כל הצרות והיסורים והמחלות והעני באים על ידה; ועל-כן ראה להסביר לה בצורה יפה שתלך תמיד מכסית ראש, ולא יראו ממנה שום שערות ראש החוצה, וכן ללכת תמיד עם שמלות שיש להן שרוולים ארפים, וכן גרבים על הרגלים, שכל זה הוא ממדת הצניעות; והקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בבית ששומרים שם את הצניעות וכשהשכינה בבית ממילא יש כבר כל מיני השפעות טובות וברכות וישועות.

יב.

אחי היקר! ראה שמצדך יהיה תמיד שלום בבית, ואף פעם אל תצא לריב עם אשתך, ואפלו שהיא לא צודקת, ראה להרגיל עצמך לברח רק אל הקדוש ברוך הוא, ותספור לפניו, את כל לבך, וכל מה שעובר עליך, אבל אל תצא לריב עם אשתך, ואל תענה בשעה שהיא צועקת עליך, כי זה טבעה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, עבודה זרה פרק ב', הלכה א') שדרכה לצווח, (כשרוצים לעשות לה רע) עין שם, והאשה בדרך כלל עצבנית מכל מה שעובר עליה, ועל-כן אף שהיא צועקת עליך — שתק! שתק! אהובי, אחי, וברח לה רק אליו יתברך כי עליך לדעת כי הקדוש ברוך הוא מלא כל הארץ כבודו ואיהו ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצם אלקות, ואין שום דבר נעשה מעצמו כלל, ועל-כן כשאשתך צועקת עליך ומצערת אותך, אל תצא לריב עמה, אלא ברח לה אליו יתברך, ותרגיל עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותספור לפניו הכל — כל מה שמעיק לך,

ותשפך נפשך השבורה אליו יתברך, כי אין לך רק הקדוש ברוך הוא שיעזר לך, ועל-כן, חס ושלום, אל תענה לה שום דבר, רק תסביר לה פניך, ותהיה עמה באהבה רבה, ואז תראה נפלאות, כי כשתזכה לעצור רוחך לא לצאת לריב עמה, ותדין אותה תמיד לכף זכות, וכל מה שנארע בבית על ידה תבוא ותשפך שיחתך ותפלתך לפניו יתברך, אז יקים אצלך מה שאמרו חכמינו הקדושים (הובא בילקוט משלי רמז תתקנ"ז): "ברצות ה' דרכי איש, גם אויביו ישלים אתו" אויביו — זו אשתו, כי היא תתהפך לגמרי אליך.

יג.

העקר ראה אהובי אחי, להיות סבלן גדול לגבי אשתך, ותמיד תדונה לכף זכות ותרחם עליה, כי הלא היא אשתך, והתורה אמרה (פראשית ב'): על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיה לבשר אחד, וכמו שבשר אחד לא שיך שיריבו זה עם זה, רק איבר אחד מרגיש כאב איבר שני, כמו-כן צריך להיות בין הבעל והאשה שיהיו באחדות אחת, וכל אחד ירגיש את חברו ויעזר אחד להשני, ועל-ידי-זה דיקא

יִצְלִיחוּ כָּל יָמֵי חַיֵּיהֶם, וְכִמּוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (מִדְּרַשׁ קֹהֶלֶת רַבָּה, פֶּרֶק ד'): טוֹבִים הַשָּׁנִים — אִישׁ
 לְאַשְׁתּוֹ מִן הָאֶחָד — זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ, עַיִן שָׁם.
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁבוּנָה בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַנְהִיג בֵּיתוֹ
 בְּשִׂמְחָה, אִזּוֹ יִהְיֶה בֵּיתוֹ בֵּית שְׂהַשְׂכִּינָה תִּשְׁרָה בְּתוֹכוֹ,
 וַיִּמָּשֶׁךְ בּוֹ כָּל הַבְּרָכוֹת.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל עוֹלָם!

תפלה קצרה על שלום-בית

רבונו של עולם, זפני כְּשֶׁאֲמַצָּא כָּבֵד אֶת זְוֹנִי,
 שְׁלֵבֶל אֹהֶיָּה, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּכַעַס וּקְטָטָה עִמָּה, רַק
 יִשְׁרָה הַשָּׁלוֹם וְהָאֱהָבָה בֵּינֵינוּ תָּמִיד, וְנִזְכֶּה לְהוֹלִיד
 בָּנִים וּבָנוֹת וּלְחַנֹּכֶם עַל דַּעַת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה; זְפִנִי
 לְשָׁלוֹם בֵּית, וּלְעוֹלָם לֹא אֶתְגָּרֶשׁ, חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס
 וְחִלְיָה, רַק נַעֲזֹר אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי; וְזְפִנִי לִהְיוֹת תָּמִיד
 וְתָרֵן גָּדוֹל, וּלְעוֹלָם אֲוֹתֵר בְּבֵיתִי, וְלֹא אֹהֶיָּה, חֵס
 וְשָׁלוֹם, קִמְצָן וְכֹלִי יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהֶיָּה, וּבְבֵיתִי תִשְׁרָה
 רַק שְׂמִיחָה, וְאִזְכֶּה לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתִּי בְּאִפֶּן שִׁיְהֶיָּה
 בֵּיתִי בֵּית שְׂמִיחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה אִזְכֶּה לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת
 חַיִּים וְקַיָּמִים; וְזְפִנִי שְׂבִיתִי יִהְיֶה בֵּית וְעַד לַחֲכָמִים,
 וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵּיתִי, וְאִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּעַל מְכָנִיס אוֹרֶחַ
 גָּדוֹל.

רבונו של עולם, חוס ורחם עלי, ותקבל את
 תפלתִי בְּרַחֲמִים בְּזָכוֹת כָּל הַצְּדִיקִים, קְדוּשִׁים אֲשֶׁר
 בְּאֶרֶץ הַמָּה, בְּפֶרֶט בְּזָכוֹת רַבֵּנוּ הַקְדוּשׁ, רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן
 פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלַי, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!